

tumelor, Rodica Garștea propune pentru absolut toți cântăreții – fie ei soliști sau coriști – numai unicate, consonante atât stilistic cât și cromatic; capodopere absolute în materie sunt însă costumele „sara-zine” ale celor doi tineri, de o bogăție fabuloasă a desenului de detaliu și de o armonie desăvârșită a ansamblului. Mai puțin fericit, ca linie și colorit, mi s-a părut costumul de vraci al Despinei (chiar dacă am apreciat modul în care se vedea cum acesteia... îi sclipește mintea!); și nici uneltele (o lupă și un magnet supradimensionate) cu care personajul încearcă să-i vindece pe „sara-zinii” otrăviți cu arsenic nu mi s-au părut a fi la înălțimea plasticii generale a scenografiei.

Secvența în cauză este salvată – ca și cele două victime ale falsei sinuciderii! – de ședința de spiritism imaginată de către regizor. (În final, la – interminabile! – aplauze, același fluid

magnetic îi va face să vibreze pe toți interpreții, în vreme ce înaintează la rampă ținându-se de mâini.) Dar principalul atu al momentului îl constituie interpretarea sopranei Corina Klein, care face o adevărată creație vocală în acest „rol în rol”: dacă, mai târziu, și travestiul ei ca notar va fi savuros, valoarea acestuia dintâi este amplificată de o emisie vocală constant „tremurată”, pe cât de comică, pe atât de dificil de realizat din punct de vedere tehnic, fără a altera frumusețea muzicii mozartiene.

Întreaga distribuție este, de altfel, excelentă. Tineri cu toții, cei șase soliști – Valentina Mărcan (Fiordiligi), Asineta Răducan (Dorabella), Cosmin Marcovici (Ferrando), Valentin Marele (Guglielmo), Corina Klein (Despina) și Ștefan Schuller (Alfonso) – demonstrează o știință a cântului, o înțelegere a stilului muzicii, o artă a expresivității vocale și actricești, un spirit de echipă și, mai presus de

toate, o bucurie a jocului artistic cum de multă vreme nu mi-a mai fost dat să întâlnesc. Sub bagheta fermă a dirijorului Dorel Munteanu, ei realizează – în compania orchestrei (care stăpânește cu precizie și lejeritate dificila dantelărie a partiturii mozartiene) și a corului (temeinic pregătit de către Mircea Oros) – un spectacol demn să urce nu numai pe cele douăzeci de scene din Germania, unde va fi prezentat în curând, ci chiar pe oricare scenă de operă din lume.

Cea dintâi premieră pe care regizorul Cristian Mihăilescu o realizează de când (acum patru luni) a preluat direcția Teatrului Liric din străvechiul centru de cultură constituie astfel un argument solid pentru mult-dorita (și – iată – cuvenita) schimbare a titlaturii acestei instituții artistice în Opera din Brașov. Să sperăm deci că evenimentul nu va întârzia...

Luminița Vartolomei

ST *teatru*

Recapitulare

Nici în mileniul III nu voi înceta să pledez/militez pentru teatrul de televiziune, cu formidabilele lui avantaje, care reprezintă tot atâtea pretexte de experimentare, continua revitalizare fiind caracteristica primordială a teatrului. Prin amabilitatea Departamentului de teatru din TVR, a loanei Prodan personal, am intrat în posesia listei repertoriale a ultimului deceniu. Acest lucru mi-a permis o evaluare statistică ce avea să se dovedească extrem de elocventă, fapt care m-a împiedicat să emit aprecieri encomiastice despre bogata activitate depusă.

În 10 ani s-au preluat doar 10 mari spectacole din toată țara, când producția națională a fost înfinit mai generoasă. În schimb, preluările diverse se ridică la 37, la care se mai adaugă 17 având drept motivație clară marii actori din distribuție, nu totdeauna însă în creații reprezentative. Premiere TV memorabile abia de sunt două duzini, care se detașează de alte 53 de montări mai mult sau mai puțin valoroase, „de rutină” în condițiile unui constant spațiu de emisie săptămânal în grila de programe a celor două canale ale postului național. Ultima categorie o reprezintă hibridii – 15 titluri, dintre care 3 tentative incitante

de translare a conflictului dramatic în *plein air*, două filme (chiar filme) și două seriale, dintre care unul cu interesante premise de teatralitate intrinsecă.

Analiza detaliată a multora dintre aceste producții mi-a dat ocazia să evidențiez și reușitele, și eșecurile, să elogiez realizările și să amendez ambițiile nejustificate. S-a perseverat însă în eroare.

Încercând să-mi reargumentez îndemnrurile la respectarea specificului de *teledramă* (nu telefilm ori telenovelă!), am parcurs mental istoria devenirii televiziunii înseși. De la crearea pantelegrafului și consemnarea fotoconductibilității, până la Globevision, și înapoi la discul lui Nipkov ori tubul lui Braun, de la telefotograf și iconoscop la televiziunea prin satelit sau cablu, transmiterea la distanță a imaginilor și-a păstrat obiectivele: prezentarea cu promptitudine a evenimentelor, asigurarea diversității informațiilor, permanenta perfecționare și innoire a limbajului televiziv.

În ultima perioadă, suprîmarea emisiunilor adiacente consacrate fenomenului teatral a afectat direct statutul creației de teatru de televiziune. Premierele s-au rărit treptat, până la dispariție. Urgent trebuie declanșată o

campanie pentru reimpunerea în grila de programe a emisiunilor de teatru, cât mai variate, cât mai consistente. Având în vedere virtuala impersonalitate a textului dramatic, s-ar putea iniția – de exemplu – concursuri de proiecte pentru montări concurențiale încredințate unor mari regizori sau unor tineri debutanți cu sponsori „surpriză”.

Însăși natura teatrului invită la invenție, la inedit, la insolit. Nu glisarea spre genurile confraterne, ci pur și simplu folosirea la maximum a avantajelor oferite de platoul de televiziune trebuie să genereze soluții salvatoare, nu neapărat costisitoare, cât inteligent interactive. Altfel, se lasă loc imposturii și diletantismului, încurajându-se proliferarea subproducțiilor în care primează anecdotică serializată și standardizată, scheciul sezonat cu umor „fizic”. Se antrenează, astfel – inevitabil – și degradarea gustului, iar procesul s-ar putea să fie ireversibil.

Reteatralizarea impusă teatrului românesc în deceniul șase al secolului XX ar trebui să stea și în atenția teleaștilor, astăzi, în deceniul unu al secolului XXI.

Irina Coroiu